

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสมบูรณ์ของการบริหารงานในโรงเรียนในภาวจำยอม ในส่วนของขอบข่ายงานบริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 งาน คืองานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งเป็นการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอสาระสำคัญและสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังมีรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งานของโรงเรียนที่ครูไม่ครบชั้นเรียน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานทั้ง 6 งานตามทัศนะของผู้บริหารกับครูผู้สอนในโรงเรียนที่ครูไม่ครบชั้นเรียน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานทั้ง 6 งานตามทัศนะของครูที่มีคุณวุฒิที่ต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบระดับความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานทั้ง 6 งานตามทัศนะของครูที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานของโรงเรียนที่ครูไม่ครบชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อย
2. ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งานตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่ครูไม่ครบชั้นเรียนแตกต่างกัน
3. ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งานของผู้ที่มีระดับคุณวุฒิต่างกัน มีความแตกต่างกัน

4. ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งาน ของผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 29 คน ครูผู้สอน จำนวน 174 คน รวมทั้งสิ้น 203 คน ในโรงเรียนที่ขาดครูตามการจัดบัญชีชั้นเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในปีการศึกษา 2546 ประกอบด้วย อำเภอขนอม อำเภอสิชล อำเภอท่าศาลา อำเภอพรหมคีรี และกิ่งอำเภอนบพิตำ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ คือ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน โดยเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในเป้าหมาย โดยนำแบบสอบถามไปให้โรงเรียนด้วยตนเอง พร้อมทั้งเก็บแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเกี่ยวกับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยแยกวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของงานบริหารทั้ง 6 งาน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบระหว่างตำแหน่ง โดยการใช้ t - test
4. เปรียบเทียบคุณวุฒิ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการใช้ F - test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาการบริหาร โรงเรียนในภาวะจำยอมของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สรุปดังนี้

1. ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานของโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$)
2. ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งานตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียนพบว่า มีทัศนะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
3. ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งานของผู้ที่มีระดับคุณวุฒิต่างกันพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
4. ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งานของผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ทำงาน 11 ปีขึ้นไปแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

อภิปรายผล

การอภิปรายผลนำเสนอตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งานของโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน โดยตั้งสมมติฐานข้อที่ 1 ไว้ว่า ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานของโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิจัยพบว่าความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานของโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ผลงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2538 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางมีผลการปฏิบัติงานแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและรายด้านพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และผลงานวิจัยของ เศรษฐพล สังดวงศ์ (2539 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารบุคลากรใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าในการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า โรงเรียนแต่ละขนาดมีสภาพ การบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ส่วนในเรื่องปัญหานั้น พบว่าในภาพรวมในโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูได้รับการพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ และอุทิศเวลาให้กับราชการ ทั้งหน่วยงานบังคับบัญชาได้นิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานในโรงเรียนที่ครูไม่ครบชั้นเรียนจึงไม่อยู่ในระดับน้อยแต่อยู่ในระดับ ปานกลาง

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานทั้ง 6 งาน ตามทัศนะของผู้บริหารกับครูผู้สอนใน โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน โดยตั้งสมมติฐานข้อที่ 2 ไว้ว่า ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานทั้ง 6 งานตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่าความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานทั้ง 6 งานตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนใน โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สังเวียน ดังคณาพร (2538 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งได้ศึกษา เรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคล ใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลที่โรงเรียนจัดเหมาะสมแล้ว ได้แก่ การแสวงหาบุคคล การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคคล และสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ ชานี ยิ่งวัฒนา (2532 : ไม่มีเลขหน้า ; อ้างอิงมาจาก สุวัฒน์ คนชื่อ 2539 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งพบว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งต่างกันมีทัศนะในสิ่งเดียวกันไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอน ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกันทุกขั้นตอน เนื่องจาก มีบุคลากรน้อย ซึ่งตรงกับ วีรวรรณ เทพรักษ์ (2534 : 30 ; อ้างอิงมาจาก สุวัฒน์ คนชื่อ 2539 : ไม่มีเลขหน้า) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผลผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน จึงมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานทั้ง 6 งานตามทัศนคติของครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน ในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน โดยตั้งสมมติฐานข้อ 3 ไว้ว่า ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งานของผู้ที่มีระดับคุณวุฒิต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่าความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานทั้ง 6 งาน ตามทัศนคติของครูที่มีระดับคุณวุฒิที่ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี หวังดี (2541 : 63 ; อ้างอิงมาจาก วิโรจน์ ชูแก้ว 2544 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรีที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานทั้งโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญนา วราหะกิจ (2541 : ไม่มีเลขหน้า ; อ้างอิงมาจาก วิโรจน์ ชูแก้ว 2544 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งพบว่าการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน เอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพจน์ จันราช (2541 : ไม่มีเลขหน้า ; อ้างอิงมาจาก วิโรจน์ ชูแก้ว 2544 : ไม่มีเลขหน้า) ได้ศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตการศึกษา 3 ที่มีคุณวุฒิต่างกันโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุเทพ บุญศรี (2537 : ไม่มีเลขหน้า ; อ้างอิงมาจาก วิโรจน์ ชูแก้ว 2544 : ไม่มีเลขหน้า) ที่ศึกษาพบว่า ทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่างกัน ที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญในเขตการศึกษา 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศุภโชค เสือทอง (2537 : ไม่มีเลขหน้า ; อ้างอิงมาจาก วิโรจน์ ชูแก้ว 2544 : ไม่มีเลขหน้า) ที่ศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าบุคลากรในองค์กรเดียวกันซึ่งเป็น โรงเรียนขนาดเล็กจะได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ในลักษณะเดียวกัน แหล่งความรู้เดียวกัน เช่น การอบรม ศึกษาดูงาน จึงส่งผลให้ครูที่มีคุณวุฒิต่างกันมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานทั้ง 6 งาน ตามทัศนะของครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน โดยตั้งสมมติฐานข้อ 4 ไว้ว่า ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งาน ของผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ความสมบูรณ์ของขอบข่ายงานบริหารทั้ง 6 งาน ของผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกัน สำหรับกลุ่มอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงเพ็ชร ตันติวิวัฒน์ (2534 : 112 ; อ้างอิงมาจาก สุวัฒน์ คนชื่อ 2539 : ไม่มีเลขหน้า) พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานวิชาการผู้บริหาร โรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราโมทย์ ศรีสมบัติ (2530 : 126 ; อ้างอิงมาจาก สุวัฒน์ คนชื่อ 2539 : ไม่มีเลขหน้า) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตรังไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วีรวรรณ เทพรักษ์ (2534 : ไม่มีเลขหน้า ; อ้างอิงมาจาก สุวัฒน์ คนชื่อ 2539 : ไม่มีเลขหน้า) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนประสบการณ์ต่างกัน การปฏิบัติงานวิชาการไม่แตกต่างกัน และเสริมสุข สุวรรณกิจ (2531 : ไม่มีเลขหน้า ; อ้างอิงมาจาก สุวัฒน์ คนชื่อ 2539 : ไม่มีเลขหน้า) และธานี ยี่งวัฒนา (2532 : ไม่มีเลขหน้า ; อ้างอิงมาจาก สุวัฒน์ คนชื่อ 2539 : ไม่มีเลขหน้า) พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกันระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการและด้านสนับสนุนอื่นๆ และวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียนต่อไป

2. สถานศึกษานำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านงานวิชาการและงานบริหารทั้ง 6 งานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน

2.2 ควรศึกษากระบวนการบริหาร โรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียนให้ประสบความสำเร็จ